

■ ■ ■ Den nye regjeringen vil gjeninnføre kontantstøtte for toåringer, ifølge «plattformen». Det strider mot samme plattformens målsetning om å «sikre barn som vokser opp i fattige familier mer likeverdige muligheter».

Utilsiktete virkninger

FREDAGSKRONIKK
MARI REGE

Den nye regjeringen ønsker å gi familier «fleksibilitet og frihet til å velge de løsningene som passer dem best». Derfor vil den bevare kontantstøtten for ettåringer og gjeninnføre ordningen for toåringer. Kontantstøtten gir riktignok foreldre mer handlingsfrihet, men den vil samtidig virke mot den nye regjeringens målsetning om å gi vanskeligstilte barn bedre muligheter. Dette fordi mange av disse barna ikke vil få gå i barnehage.

Et godt barnehagetilbud – som gir barna et trygt og stimulerende læringsmiljø – er det mest effektive virkemidlet for å gi vanskeligstilte barn bedre muligheter til å lykkes. Internasjonal og norsk forskning viser at et godt barnehagetilbud fører til at vanskeligstilte barn senere presterer bedre på skolen, samt at flere fullfører videregående skole, tar høyere utdanning og lykkes på arbeidsmarkedet. I hovedsak omfatter disse studiene på langtidsutfall barn som fikk et barnehagetilbud i alderen tre til fem år. En voksende faglitteratur viser imidlertid at et godt barnehagetilbud også er svært viktig for utviklingsmulighetene til vanskeligstilte barn i ett- og toårsalderen.

Nobelprisvinner i økonomi James Heckman forklarer de store positive virkningene av gode barnehagetilbud med at det vi lærer i småbarnsalderen forsterkes gjennom en «multiplikatoreffekt»: Læring er en selvforsterkende prosess der tidlig læring fostrer mer læring.

Tiltak for skolestart vil derfor være særskilt virkningsfulle fordi de sikrer barnet et større læringsutbytte i første klasse, noe som fører til ytterligere større læringsutbytte i andre klasse og så videre. For eksempel, et barn som har en velutviklet språkforståelse ved skolestart, vil lære mer i skolen enn et barn med dårlig språk-

■ GRATIS KJERNETID. Et godt barnehagetilbud gir barn et trygt og stimulerende læringsmiljø, mener Mari Rege. Foto: Aleksander Andersen, NTB Scanpix

Et barn som har en velutviklet språkforståelse ved skolestart, vil lære mer i skolen enn et barn med dårlig språkforståelse

forståelse, fordi et godt språk gjør læring lettere.

Den omfattende forskningen som viser store positive virkninger av barnehage betyr at innsatsen for å gi barn like muligheter må begynne allerede i barnehagen. Fordelingsutvalget (NOU 2009:10), hvor jeg selv var medlem, påpekte at kontantstøtten bidrar til at mange av barna som har størst utbytte av å gå i barnehage ikke får gå i barnehage. På denne bakgrunn skrev de at «kontantstøtten ikke støtter opp under en politikk for å ta vare på de svakest og sørge for at alle barn får like muligheter. Dette er uheldig i et langsiktig fordelingsperspektiv.» Konklusjonen til utvalget var at kontantstøtten bør avvikles.

Det rammer også de vanskeligstilte barna at den nye regjeringen vil benytte barnehage som et virkemiddel for at voksne innvandrere skal lære seg bedre norsk. Regjeringen vil «koble gratis kjernetid i barnehage til krav om deltagelse i aktivitet eller norskopplæring.»

Gratis kjernetid i barnehage for innvandrerbarn er et viktig

tiltak for å bedre innvandrerbarnas læringsgrunnlag ved skolestart – spesielt ferdigheter i norsk. Dette har allerede vært forsøkt i flere bydeler i Oslo. Forskerne Nina Drange og Kjetil Telle fra SSB har evaluert flere av disse forsøkene og de viser at gratis kjernetid har fått betydelig flere barn med innvandrerbakgrunn inn i barnehagen. For jentene kunne forskerne også påvise positive langtidsvirkninger av gratis kjernetid i barnehage; de hadde høyere avgangskarakterer i tiende klasse.

Dersom den nye regjeringen mener det er viktig å gi barn like muligheter, må innvandrerbarn få gratis kjernetid i barnehage uavhengig av om foreldrene ønsker å lære seg norsk eller ikke. Det er jo spesielt viktig å sikre et barnehagetilbud til barna som har foreldre som ikke lærer seg norsk.

Gjeninnføring av kontantstøtten for toåringer og kobling av «gratis kjernetid i barnehage til krav om deltagelse i aktivitet eller norskopplæring», kan tyde på et utdatert syn på barne-

hagen – et sted hvor barna kan bli passet slik at mor kan få gå på jobb.

Heldigvis inneholder plattformen mange tiltak som tyder på at den nye regjeringen tvert imot er seg bevisst på barnehagen som en viktig læringsarena. De ønsker å «løfte kvaliteten i barnehagene» og «styrke bruken av norsk og språkutviklingen i barnehagen for å forberede barna på skole og utdanning».

Jeg berømmer regjeringens målsetning om å styrke kvaliteten på barnehagetilbudet. Samtidig håper jeg de ikke gjennomfører politikktiltak som tar de barna som ville hatt størst utbytte av å gå i barnehage ut av barnehagen.

All kunnskap tilsier at dersom regjeringen er opptatt av å gi vanskeligstilte barn bedre muligheter til å lykkes, er det viktigste de kan gjøre å sørge for at de får gå i en god barnehage.

■ Mari Rege, Professor i økonomi, Handelshøgskolen ved UiS, ESOP ved UiO

FLERE INNLEGG Side 36–37

Innlegg Vi mangler CO₂

Ragnhild Rønneberg, Snorre Olausen og Ole Arve Misund

Bedre arbeidsmiljølov på fire uker

Nicolay Skarving

Avskaff Nav-monopolet

Nino Vojvodic

Ikke så enkelt

Halvor E. Sigurdson

FREDAGSKRONIKKEN

KAREN HELENE
ULLTVEIT-MOE

MARI
REGE

ALEXANDER
CAPPELEN

SIMEN
MARKUSSEN

OLA
KVALØY

KJETIL
STORESLETTEN

DN

Epost: debatt@dn.no Telefaks: 22 00 11 10
Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn
inklusive mellomrom Underinnlegg/replikk:
Maks 1500 tegn (ca. 250 ord)
Legg ved portrettfoto

■ Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten.
■ Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt

stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere.
■ Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter.

Debattinnlegg honoreres ikke.
Debattansvarlig:
Vidar Ivarsen,
tlf. 22 00 10 59 – 932 56 059
debatt@dn.no